

SULEQATIGIISITSISUT
SAMARBEJDSPARTIET

FM2019/42

Tillie Martinussen

02. april 2019 – 1. behandling

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut snarest mulig og senest med virkning fra den 1. oktober 2019 pålægges at gennemføre de ændringer af Selvstyrets bekendtgørelse nr. 1 af 25. januar 2019 om oprettelse og drift af døgninstitutioner for børn som følger af vedlagt bilag 1 til dette beslutningsforslag.

(Medlem af Inatsisartut Aqqaluaq B. Egede, Inuit Ataqtigiit)

Der skal ikke herske tvivl om, at nogle af de vigtigste forudsætninger for dette område, altså døgninstitutioner for børn og unge, er disse:

- Der er behov for flere institutioner.
- Der er behov for overnatningssteder, og efterværn når børnene skal tilbage til familien, eller ud i voksenlivet.
- Der er brug for flere hænder.
- Der er behov for bedre uddannet og mere specialiseret personale, til at støtte det eksisterende personale.
- Der er behov for, at taxameterordningen justeres, så det ikke går ud over de pædagogiske tiltag man kan lave langt bedre.
- Der er behov for langt mere forskning, og følgeforskning – dels for at udrede årsager til anbringelser – og så gøre noget ved de kerne-problemer vi kan. Dels for at sikre, at vi får bedre og bredere tilbud, samt hjem som er gode for børnene. Vi må ikke tabe dem på gulvet.
- Der er behov for bedre tilsyn, men også opfølgende og støttende tiltag til døgninstitutionerne.
- Der er behov for langt bedre terapeutiske indsatser for både børn og personale disse steder.
- Der er behov for, at døgninstitutioner bliver betragtet som hjem, og indrettes og behandles derefter.
- Der er behov for, at man beskytter børnene mod skadelige mennesker, også når disse findes inden for deres biologiske ophav – men der er også brug for at bevare så positiv en tilknytning til familien, både den umiddelbare familie – altså far og mor – samt den udvidede familie.
- Der er behov for, at vi får flere og specialiserede institutioner, der kan hjælpe børn med at få rettet op på livet, inden livet tramper dem ned.
- Vi har, også, behov for flere private, men naturligvis stramt regulerede, tiltag, til at supplere op med.
- Vi har behov for, at sparre med Danmark og Norden for at finde inspiration, finde hjælp og forskning, og ikke mindst støttende arbejdskraft og sparring til personale, samt efteruddannelser og kompetenceløft.
- Vi har generelt behov for tidligere og bredere indsatser for sårbare børnefamilier, og for børn der ender med at være sårbare af andre grunde end hjemmet de kommer fra.

Og i parentes bemærket, er der også MASSIVT behov for fasttrack systemer til plejefamilier, der råber vagt i gevær på børnenes vegne, og MASSIVT brug for terapi, hjælp, udredning og bedre rådgivning og støtte til plejeforældre, som jo hjælper med at lette presset på døgninstitutioner.

Vi taler ofte om anbragte børn og unge, som om de er en fjern, og ikke helt tydelig størrelse for os. Det er noget med forældre der skal tage ansvar. Det er noget med, at der ikke er anbringelsessteder nok. Der er noget med børn der skal have disciplin og frisk luft, eller som skal holdes væk fra misbrug eller krænkere. Og særligt hører vi dette rigtigt ofte, på forskellige – indimellem skjulte måder: De koster mange, mange penge.

SULEQATIGIISITSUT
SAMARBEJDSPARTIET

Men de her børn er mennesker, der fortjener en chance her i tilværelsen.

Hvis de slår på andre har de ondt indeni. Hvis de skærer i sig selv er smerten så stor, at riften der bløder er en måde at få sat smerten i ramme på, som mindsker den psykiske smerte. Hvis de ender hos seksuelle overgrebsmænd, og flygter hen til dem – er det fordi de ønsker at blive elsket, men ikke ved hvordan.

Hvis de vandrer på gaden, mangler de tag over hovedet, og et sted de kan være der ikke er kaos.

Hvis de skaber kaos omkring sig, i skolerne, på institutionerne eller i plejefamilien, er det fordi der er kaos hjemme hos mor eller far, eller fordi de aldrig har oplevet andet.

Børn er børn, og fortjener et godt liv.

At sidde i vindueskarmen et fremmed sted, uden at kunne se en sjæl man kender.

I et rum med linoleum på gulvet, en madras med masser af pletter fra at have været brugt af mange børn før dig, og et personale der tydeligt er der fordi de får løn for det, sidder i sjælen resten af livet.

Blot at være et sagsnummer i et system frarøver din identitet. Din families historier. Historien om dig, og dit ophav, hvorfor du er den du er, hvem der er dine nærmeste, og hvorfor du ikke kan bo hjemme.

Livet bliver en række hændelser der er svære at stykke sammen, og sårbarheden bæres med dig resten af livet – hvis IKKE du får den hjælp til at stykke livet sammen, sætte oplevelserne på hylden og skille dig af med din bagage – og genfinde din identitet.

Det SKAL vi hjælpe de her børn med at få. Et liv. At være nogen. At høre til.

Mange børn anbringes mange steder. Nogle børn op til 5, 10 steder. I grelle tilfælde- 20 forskellige steder. De kan risikere at ende et sted, uden kontakt til deres forældre, søskende, og med skiftende, fremmede voksne som vender op og ned på alt de har kendt i deres liv.

Uanset hvor dysfunktionelt et hjem du kommer fra, er det trods alt det du har kendt til.

På nogle døgninstitutioner har de omkring lønningssdag ingen nattevagter til at passe på børnene, eller ikke tilstrækkelig bemanning til, at de kan sende nogen ud og lede efter børnene, hvis én af dem bliver væk.

De kæmper for at få hverdagen til at hænge sammen, med både vagtskemaer, mange børn med helt forskellige behov, og forsøger at putte pædagogiske,- og socialfaglige indsatser ind imellem alt dette.

Personalet kæmper ofte med nedslidte hjem, manglende aktiviteter, en hverdag præget af konflikter og sårbare sjæle, og ofte ganske uden redskaber, med manglende uddannelse, og i mange tilfælde også uden kvalificeret supervision.

De kæmper alle en brav kamp, men der er simpelthen for stor udskiftning, for ustabile kollegaer, og for mange børn der har det for svært, til at de kan håndtere det med det der er penge til.

Børn og voksne har brug for psykologer og psykoterapeuter at støtte sig til. De har brug for stabile kollegaer, og ordentlige uddannelser og kurser.

De har behov for sammenhold, og aktiviteter der skaber plads i sjælen og hjertet til at nå hinanden, at nå ind og forbi alt det svære, og ind i kernen af de små mennesker, der har brug for at have stabile, omsorgsfulde og kompetente voksne der bliver i deres liv.

De har brug for orden i kaos, og nogen de kan regne med.

Dét er vores kerne-opgave i det her. Vi skal kunne tilvejebringe disse ressourcer, samtidig med, at vi løfter kommende familier, så tidligt, at vi kan nå at gøre en indsats allerede fra, at det konstateres at en vordende mor er gravid.

Vi må og skal lykkedes med dette.

**SULEQATIGIISITSISUT
SAMARBEJDSPARTIET**

Når alt ovenstående er sagt, så mener vi i tråd med forslagsstiller, at der er uhensigtsmæssige hindringer i lovgivningen, der sigter efter en devise som bedst kan beskrives som laveste fællesnævner.

Naturligvis er det ikke sådan, at døgninstitutioner skal spinde guld på deres foretagende.

Men der skal være et rimeligt råderum til at belønne stabilt personale, der skal være et godt råderum til at sikre pædagogiske tiltag af høj kvalitet, og institutionerne skal føles som hjem, ikke institutioner.

Der skal være plads til private institutioner under en række regler med mere.

Området er slet ikke løftet tilstrækkeligt.

Husk på, hvor mange børn der er derude der har brug for trygge og stabile rammer, voksne der holder af dem og er sunde for dem. Voksne som er gode rollemodeller og som ser potentialet og de frø der kan spire i børnene, som allerede er svigtet én eller flere gange.

Vi skylder disse børn, deres familier og vort samfund, at tage ordentligt vare på dem.

En af måderne at gøre dette på, er at sikre lovgivningsmæssige rammer der er tidssvarende og hensigtsmæssige, og som ikke spænder ben for udviklingen af børnene.

Barnets tarv og fremtid må være vort allervigtigste mål.

Med disse ord sender vi nærværende i udvalg til grundig diskussion, og håber på en styrket lovgivning og bekendtgørelse, som efterlader bedre rammer for, at børn landet over, kan vokse sig til glade og sunde voksne.

Alt andet er offentligt omsorgssvigt.